

13.9.2021

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Afganistanin tilanteesta
(2021/2877(RSP))

Tineke Strik, Francisco Guerreiro, Alviina Alametsä, Ignazio Corrao, Viola Von Cramon-Taubadel, Rosa D'Amato, Sylwia Spurek, Thomas Waitz, Anna Cavazzini, Heidi Hautala, Hannah Neumann, Ernest Urtasun, Alice Kuhnke, Mounir Satouri, Erik Marquardt, Eleonora Evi, Damien Carême, Monika Vana, Manuela Ripa, Saskia Bricmont, Diana Riba i Giner, Damian Boeselager, Jordi Solé, Kira Marie Peter-Hansen, Grace O'Sullivan

Verts/ALE-ryhmän puolesta

B9-0455/2021

**Euroopan parlamentin päätöslauselma Afganistanin tilanteesta
(2021/2877(RSP))**

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Afganistanista,
- ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan Josep Borrellin ulkoministerien epävirallisessa tapaamisessa (Gymnich) 3. syyskuuta 2021 antaman lausunnon lehdistölle,
- ottaa huomioon varapuheenjohtajan / korkean edustajan Euroopan unionin puolesta 17. elokuuta 2021 pidetyn ylimääräisen ulkoasiain neuvoston kokouksen jälkeen antaman julkilausuman Afganistanista,
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeusvaltuutetun Michelle Bachelet'n puheen Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeusneuvoston hätäistunnossa 24. elokuuta 2021,
- ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusvaltuutetun Michelle Bachelet'n 10. elokuuta 2021 antaman julkilausuman Afganistanista,
- ottaa huomioon 19. toukokuuta 2021 antamansa päätöslauselman ihmisoikeuksien suojelusta ja EU:n ulkoisesta muuttoliikepolitiikasta¹,
- ottaa huomioon yleisen tullietuusjärjestelmän soveltamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 732/2008 kumoamisesta 25. lokakuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 978/2012² (GSP-asetus),
- ottaa huomioon vuonna 2020 pidetyn Afganistanin tukijoiden konferenssin,
- ottaa huomioon YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmat Afganistanista,
- ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusneuvoston päätöslauselmat Afganistanista,
- ottaa huomioon vuoden 1951 YK:n pakolaissopimuksen,
- ottaa huomioon pakolaisia koskevan YK:n Global Compact -aloitteen,
- ottaa huomioon 10. joulukuuta 1948 annetun ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,

¹ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0242.

² EUVL L 303, 31.10.2012, s. 1.

- ottaa huomioon vuonna 1966 tehdyn kansalaisyhteisöoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,
- ottaa huomioon vuonna 1979 tehdyn kaikkinaisten naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että sotilaallisen hyökkäyksen jälkeen taleban hallitsee laajoja osia Afganistanista;
- B. ottaa huomioon, että taleban julisti ”Afganistanin islamilaisen emiirikunnan” 19. elokuuta 2021 ja ilmoitti väliaikaisesta hallituksesta 7. syyskuuta 2021;
- C. ottaa huomioon, että Yhdysvaltain armeija lähti Kabulilento kentältä 30. elokuuta 2021 ja että lentokenttä on siitä lähtien ollut talebanin hallinnassa;
- D. ottaa huomioon, että taleban hallitsee kaikkia merkittäviä maarajojen ylityspaikkoja Afganistanin naapurimaihin;
- E. ottaa huomioon, että vaikka Yhdysvallat, Yhdistynyt kuningaskunta ja EU:n jäsenvaltiot evakuoivat yli 120 000 ihmistä Afganistanista talebanin valtaannousun jälkeen, monia vaarassa olevia ihmisiä, mukaan lukien EU:n ja jäsenvaltioiden edustustojen sekä EU:n ja jäsenvaltioiden hankkeiden täytäntöönpanokumppaneiden entisen paikallisen henkilöstön jäseniä, ei ole vielä evakuoitu;
- F. ottaa huomioon, että Kabulilento kentällä 26. elokuuta 2021 tehdyissä kahdessa terrori-iskussa, joista ”Khorosanin maakunnan islamilainen valtio” (ISKP) on ilmoittanut olevansa vastuussa, sai surmansa yli 160 ihmistä;
- G. ottaa huomioon, että arviolta 5 miljoonaa afganistanilaista on joutunut siirtymään maan sisällä ja arviolta 2,2 miljoonaa afgaanipakolaista elää jo naapurimaissa;
- H. ottaa huomioon, että tänä vuonna yli 600 000 afganistanilaista on joutunut siirtymään kotiseudultaan ja että 80 prosenttia heistä on naisia ja lapsia;
- I. ottaa huomioon, että yli 75 prosenttia Afganistanin valtion talousarviosta ja yli 95 prosenttia sen sotilasbudjetista oli peräisin kansainväliseltä yhteisöltä;
- J. ottaa huomioon, että Afganistan on joutunut humanitaariseen katastrofiin, jossa yli 40 prosenttia väestöstä kärsii akuutista puutteellisesta elintarviketurvasta;
- K. ottaa huomioon, että covid-19-pandemian äkillinen paheneminen maassa, rokotteiden ja lääkintätarvikkeiden puute, kuivuus ja tuleva talvi ovat olosuhteita, jotka todennäköisesti pahentavat entisestään nykyistä sosioekonomista ja humanitaarista kriisiä;
- L. ottaa huomioon, että EU:n yleisen tullietuusjärjestelmän (GSP) pyrkimystä kehitysmaiden kestäväan kehitykseen ja köyhyyden poistamiseen ei voida saavuttaa Afganistanissa talebanin valtaannousun ja maassa tapahtuvien ihmisoikeusloukkausten jälkeen;

- M. ottaa huomioon, että taleban otti haltuunsa huomattavia määriä Nato-maiden aseita ja kalustoa, pienaseet mukaan luettuina, ja että ei ole tiedossa, estetäänkö tämän asearsenaalin päätyminen kolmansille osapuolille;
- N. ottaa huomioon, että EU:n virkamiehet, eurooppalaiset liittolaiset ja Afganistanin armeijan korkea-arvoiset kenraalit ovat korostaneet neuvonpidon puutetta Naton joukkojen vetäytymisen suunnittelun ja täytäntöönpanon yhteydessä;
1. pitää valitettavana, että sotilaallisen hyökkäyksen jälkeen taleban on ottanut maan hallintaansa;
 2. toteaa, että kansainväliseen terrorismiin on puuttuttava kokonaisvaltaisesti, mutta pitää valitettavana, että Yhdysvallat piti vastaustaan 11. syyskuuta 2001 tapahtuneisiin terrori-iskuihin terrorismin vastaisena sotana, ikään kuin sitä voitaisiin torjua vain sotilaallisin keinoin; pitää valitettavana, että Yhdysvaltain ja Naton Afganistanissa toimimisen mandaattia ja kestoja ei ole arvioitu;
 3. pitää valitettavana Yhdysvaltain ja Euroopan maiden välisen viestinnän puutetta, joka on osaltaan vaikuttanut kaoottiseen evakuoointiprosessiin ja jättänyt monet ihmiset talebanin kostotoimien kohteeksi;
 4. ilmaisee kiitollisuutensa kaikkien Afganistanissa työskennelleiden ja osittain edelleen työskentelevien sotilaiden, humanitaarisen avun ja kehitysyhteisyyden henkilöstön, diplomaattien ja paikallisen henkilöstön rohkeudesta;
 5. on järkyttynyt tiedoista, joita YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimisto on saanut talebanin valtaannousun jälkeen, mukaan lukien siviilien ja Afganistanin kansallisten turvallisuusjoukkojen jäsenten teloitukset, lapsisotilaiden värväys, rauhanomaisten mielenosoitusten ja mielenilmausten tukahduttaminen ja ihmisoikeuksien rajoittaminen, joka koskee erityisesti naisia ja tyttöjä, ihmisoikeuksien puolustajia, hlbt-i-henkilöitä, uskonnollisia ja etnisiä vähemmistöjä, toimittajia, kirjailijoita, tutkijoita ja taiteilijoita;
 6. tuomitsee jyrkästi sukupuolten tasa-arvon ja hlbt-i-oikeuksien kaikenlaisen polkemisen ja perusoikeuksien heikentämisen maassa; on erittäin huolissaan raporteista, joiden mukaan naisia on karkotettu työpaikoistaan ja yliopistoistaan, lukuisista katoamisista, raiskauksista ja pakkoavioliitoista, koulujen sulkemisesta ja sukupuolierottelusta sekä yleisestä pelon ilmapiiristä, jossa monet naiset eivät enää uskalla lähteä kodeistaan;
 7. kehottaa talebania kunnioittamaan ihmisoikeuksia ja perusvapauksia, erityisesti naisten ja tyttöjen oikeutta koulutukseen, työhön, terveyteen ja vapaaseen liikkuvuuteen sekä oikeusvaltioperiaatetta ja tiedotusvälineiden vapautta; kehottaa talebania varmistamaan naisten täydet poliittiset oikeudet;
 8. tuomitsee jyrkästi sen, että taleban on nimittänyt väliaikaiseen hallitukseen ainoastaan miehiä, joihin lukeutuu Haqqani-verkoston jäseniä, jotka ovat aiemmin osallistuneet terroristien ja taistelijoiden toimintaan; katsoo, että siirtymävaiheen hallitus olisi muodostettava Afganistanin poliittisten voimien välisten neuvottelujen kautta; katsoo, että tällaisen hallituksen olisi oltava aidosti edustava ja osallistava erityisesti naisia sekä uskonnollisia ja etnisiä vähemmistöjä kohtaan;

9. kehottaa talebania noudattamaan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaa 2593 ja omaa lupaustaan sallia maasta poistuminen sitä haluaville;
10. vaatii Euroopan ulkosuhdehallintoa (EUH) ja jäsenvaltioita asettamaan Afganistanin kansalaisten ihmisoikeuksien kunnioittamisen sekä lainsäädännössä että käytännössä edellytykseksi kaikille toimille, joiden voidaan katsoa merkitsevän uuden hallinnon tunnustamista;
11. tuomitsee jyrkästi Kabulin lentokentälle 26. elokuuta 2021 tehdyt terrori-iskut; esittää osanottonsa sureville perheille;
12. vaatii EUH:ta ja jäsenvaltioita käyttämään kaikkia diplomaattisia keinoja varmistaa turvallisen liikkumisen ja Kabulin lentoaseman avaamisen uudelleen säännöllisille siviililennoille, joiden avulla Afganistanissa vaarassa olevat henkilöt voivat lähteä maasta; kehottaa jäsenvaltioita takaamaan mahdollisesti paikan päällä tapahtuvan läsnäolon kautta turvallisuuden kaikelle diplomaattiselle henkilöstölle, joka pyrkii luomaan ja ylläpitämään viestintäyhteyksiä Afganistanin vallanpitäjiin;
13. pitää valitettavana, että evakuoitien valmistelua ja käsittelyä ei koordinoitu EU:n tasolla eikä siinä käytetty EU:n välineitä; kehottaa EUH:ta ja komissiota tehostamaan ja käyttämään koordinoitua toimintaa tarvittavissa lisätoimissa, kun evakuoitaan vainotuksi tulemisen vaarassa olevia Afganistanin kansalaisia ja myönnetään heille viisumeita; kehottaa jäsenvaltioita ja EUH:ta lisäämään henkilöstöään ja osoittamaan tarvittavat resurssit naapurimaissa sijaitseviin suurlähetystöihin ja edustustoihin;
14. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita tukemaan koordinoitua eurooppalaista lähestymistapaa suojelua tarvitsevien henkilöiden evakuoimiseksi, mukaan luettuina erityisesti ihmisoikeuksien puolustajat, naiset, tytöt, hlbt-henkilöt, uskonnollisten ja etnisten vähemmistöjen jäsenet, toimittajat, kirjailijat, tutkijat ja taiteilijat sekä EU:n ja jäsenvaltioiden edustustojen ja EU:n ja jäsenvaltioiden hankkeiden täytäntöönpanokumppaneiden entisen paikallisen henkilöstön jäsenet, joista viimeksi mainitut eivät alun perin sisältyneet EU:n ja jäsenvaltioiden evakuoitipyrkimykseen;
15. on huolissaan Afganistanissa oleskelevien sekä naapurimaihin, erityisesti Pakistaniin, siirtyneiden ihmisoikeuksien puolustajien turvallisuudesta; pitää valitettavana, että kansainvälinen yhteisö ei ole tältä osin koordinoitua asiaa, ja kehottaa EU:n jäsenvaltioita hyödyntämään kaikkia mahdollisia diplomaattisia keinoja ja välineitä, joilla varmistetaan ihmisoikeuksien puolustajien pääsy maajärjestelmille, turvallinen kulku ja diplomaattisten keinojen saatavuus; kehottaa Pakistanin viranomaisia yksinkertaistamaan tunnistamista ja byrokratiaa ja myöntämään maastalähtöluvan niille, jotka voidaan käsitellä tietyissä kolmansien maiden ihmisoikeuksien puolustajia ja riskiryhmiä koskevissa järjestelmissä; korostaa Pakistanissa, Uzbekistanissa ja Tadžikistanissa sijaitsevien EU:n edustustojen keskeistä koordinoitua toimintaa käytännön tuen antamisessa Afganistanin rajan ylittäville ihmisoikeuksien puolustajille; kehottaa komissiota ja EUH:ta lisäämään ProtectDefenders.eu:n tukea;
16. pyytää komissiota ja EUH:ta määrittelemään selkeästi nykyisten suojelujärjestelmien piiriin kuuluvan paikallisen henkilöstön sekä määrittelemään suunnitellut suojelutoimenpiteet siten, että otetaan huomioon näitä toimenpiteitä edellyttävät mahdolliset tulevat hätätilanteet; kehottaa komissiota ja EUH:ta toteuttamaan tarvittavat

valmistelut näiden suojelutoimenpiteiden toteuttamiseksi kaikissa kolmansissa maissa, joissa toteutetaan EU:n operaatioita, toimenpiteitä, ohjelmia ja hankkeita itse paikalla; katsoo, että paikallisen henkilöstön luokkaan olisi kuuluttava ainakin koko henkilöstö, joka on työskennellyt EU:lle, mukaan lukien ne, joiden työpaikkana ovat olleet yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (YTPP) alan operaatiot, EU:n edustustot, EU:n pelastuspalveluasioden ja humanitaarisen avun operaatioiden pääosasto (ECHO), komission kansainvälisten kumppanuuksien pääosasto (INTPA) ja muut EU:n toimenpiteet, ohjelmat ja hankkeet ja erityisesti myös EU:n rahoittamien hankkeiden täytäntöönpanokumppanit;

17. kehottaa komissiota koordinoimaan ja varmistamaan EU:n rahoituksen ja valmiuksien kehittämisen myös käyttämällä EU:n virastojen antamaa tukea suojelun tarpeessa olevien afganistanilaisten kiireelliseen uudelleensijoittamiseen; suhtautuu myönteisesti syyskuuksi suunniteltuun uudelleensijoittamista koskevaan foorumiin; vaatii jäsenvaltioilta kunnianhimoisia sitoumuksia EU:n uudelleensijoitusjärjestelmään, joka täydentää nykyisiä järjestelmiä ja sitoumuksia ja muita väyliä, kuten perheenyhdistämistä ja humanitaarisia viisumeja; palauttaa mieleen EU:n ja sen jäsenvaltioiden kansainväliset sitoumukset; toistaa uudelleensijoitusvelvoitteen lisäämistä koskevan vaatimuksensa, joka esitettiin sen päätöslauselmassa ihmisoikeuksien suojelusta ja EU:n ulkoisesta muuttoliikepolitiikasta;
18. panee merkille, että kunnat ja kaupungit eri puolilla EU:ta ovat ilmaisseet tahtonsa ja kykynsä ottaa vastaan afganistanilaisia pakolaisia ja turvapaikanhakijoita; kehottaa komissiota asettamaan kiireellisesti ja riittävästi saataville asiaankuuluvaa EU:n rahoitusta ja varmistamaan, että paikallisviranomaisille tiedotetaan sen saatavuudesta; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita käyttämään turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (AMIF) hätärahoitusta afganistanilaisten turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten vastaanottamiseen ja varmistamaan, että se tavoittaa kunnat ja alueet, jotka ottavat heidät vastaan;
19. kehottaa komissiota järjestämään Afganistania varten kansainvälisen humanitaarisen konferenssin, johon osallistuvat kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät ja maat, jotta voidaan varmistaa, että vaarassa olevat afganistanilaiset, jotka haluavat poistua maasta, voidaan uudelleensijoittaa ja että Afganistanissa ja naapurimaissa tarvittavalle humanitaariselle tuelle on riittävästi rahoitusta, mukaan lukien humanitaarinen apu pakolaisille vastaanottajamaissa; pitää Genevessä 13. syyskuuta 2021 järjestettyä YK:n koolle kutsumaa avustuskonferenssia tervetulleena ensiaskeleena tässä asiassa;
20. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että pakolaisille on tarjolla turvallisia ja säännöllisiä väyliä hakea suojelua EU:sta; kehottaa komissiota kehittämään yhteisen menettelyn humanitaaristen viisumien myöntämistä varten; pyytää jäsenvaltioita myöntämään humanitaarisia viisumeja tai muita suojeluviiisumeja henkilöille, jotka tarvitsevat kansainvälistä suojelua; pyytää jäsenvaltioita helpottamaan sellaisten afganistanilaisten perheenyhdistämistä, joilla on jo EU:ssa oleskelevia sukulaisia; arvostelee voimakkaasti sisäasioiden ja oikeusasioiden neuvoston 31. elokuuta 2021 antamaa lausuntoa, jossa ei sitouduttu turvallisiin ja säännöllisiin väyliin, joilla pakolaiset voivat hakea suojelua EU:sta;

21. kehottaa jäsenvaltioita myöntämään alueellaan oleskeleville afganistanilaisille tilapäisiä viisumeja nopeutetuilla ja mutkattomilla menettelyillä, jotta varmistetaan, että he eivät ole vaarassa päätyä laittomiksi maassa oleskelijoiksi ja välittömästi pakkopalauttaviksi; kehottaa jäsenvaltioita tukemaan henkilöitä, joiden turvapaikkahakemukset on aiemmin hylätty tai jotka ovat muutoin EU:n jäsenvaltioissa ilman suojeluasemaa, jotta nämä voivat tehdä uusia hakemuksia Afganistanin muuttuneiden olosuhteiden vuoksi;
22. kehottaa jäsenvaltioita myöntämään pakolaisaseman ryhmäperiaatteen mukaisesti kaikille afganistanilaisille turvapaikanhakijoille; panee merkille, että jäsenvaltiot ovat aiemmin käyttäneet vastaavia toimenpiteitä vaarassa olevien suurten ihmisryhmien tunnustamiseen, jotta voidaan tarjota nopeasti suojelua ja lievittää ylikuormitettujen kansallisten turvapaikkajärjestelmien painetta;
23. kehottaa komissiota noudattamaan varapuheenjohtajan / korkean edustajan Borrellin parlamentin ulkoasioiden valiokunnan ja kehitysvaliokunnan yhteisessä kokouksessa 19. elokuuta 2021 esittämää epävirallista ehdotusta ja esittämään neuvoston direktiivin 2001/55/EY³ (tilapäistä suojelua koskeva direktiivi) käyttöä, jotta voidaan taata Euroopassa välitön reagointi ja pääsy oikeudenmukaisiin turvapaikkaprosesseihin ja suojeluun saapuville henkilöille ja varmistaa tasapuolinen vastuunjako jäsenvaltioiden kesken;
24. korostaa painokkaasti, että niin kauan kuin palauttamisen vähimmäisvaatimuksia ei voida taata, parlamentti ei pidä Afganistania turvallisenä maana, johon muuttajat voivat palata; vaatii komissiota kehittämään jäsenvaltioita keskeyttämään välittömästi palautukset Afganistaniin ja maihin, joissa on runsaasti afganistanilaisia pakolaisia, ja myöntämään turvapaikan EU:n jäsenvaltioissa oleville afganistanilaisille turvapaikanhakijoille, mukaan luettuina ne, joiden hakemus on hylätty; kehottaa seuraamaan tiiviisti jo palautettuja Afganistanin kansalaisia, erityisesti alaikäisiä; kehottaa komissiota keskeyttämään muuttoliiketyhteistyötä koskevan yhteisen julistuksen soveltamisen;
25. korostaa painokkaasti, että se ei pidä kolmansia maita, joissa ei ole takeita muuttajien tehokkaasta suojelusta, turvallisina maina, joihin he voivat palata; kehottaa luomaan seurantamekanismin sen varmistamiseksi, että afganistanilaisiin pakolaisiin ei kohdistu ihmisoikeusloukkauksia kolmansissa maissa, jotka saavat EU:n apua;
26. panee huolestuneena merkille vakavat syytökset monen EU:n rajavaltion lukuisista käännetyksistä; pitää valitettavana Afganistanin kansalaisten EU:n Valko-Venäjän vastaisella ulkorajalla kokemaan vaikeaa tilannetta, jonka vuoksi Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on määrännyt väliaikaisia toimenpiteitä Puolassa, Latviassa ja Liettuassa; panee huolestuneena merkille afganistanilaisten turvapaikanhakijoiden tilanteen Ranskan rajalla; kehottaa komissiota varmistamaan, että heidän tilanteeseensa kiinnitetään erityistä huomiota, että heille tarjotaan asianmukaista suojelua ja että aloitetaan vuoropuhelu Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten kanssa perheenyhdistämismenettelyjen mahdollistamiseksi; kehottaa asianomaisia jäsenvaltioita noudattamaan EU:n ja kansainvälisen oikeuden mukaisia sitoumuksiaan,

³ EUVL L 212, 7.8.2001, s. 12.

joiden mukaan niiden on arvioitava suojelua hakevien hakemukset myös rajalla ja varmistettava välittömästi tarvittavan lääketieteellisen ja psykososiaalisen tuen saatavuus; kehottaa komissiota perussopimusten valvojana varmistamaan, että jäsenvaltiot noudattavat asiaa koskevaa EU:n lainsäädäntöä;

27. vaatii talebania varmistamaan humanitaarisen avun vapaan pääsyn ja humanitaarisen avun henkilöstön turvallisuuden; korostaa humanitaaristen avustusjärjestöjen turvallisen työympäristön merkitystä; kannustaa EU:ta hyödyntämään kaikkia diplomaattisia mahdollisuuksia humanitaarista apua toimittavien järjestöjen turvallisuuden varmistamiseksi; on vaikuttanut niiden riippumattomien humanististen järjestöjen toiminnasta, jotka jatkavat työtään Afganistanissa humanitaarisen kriisin ehkäisemiseksi; katsoo, että kansainvälisen yhteisön on tehostettava toimiaan humanitaarisen avun antamiseksi Afganistanille ja sen naapurimaille;
28. korostaa, että Afganistanille ja sen naapurimaille annettavan EU:n humanitaarisen avun määrärahoja olisi lisättävä merkittävästi, jotta voidaan tukea ja suojella haavoittuvassa asemassa olevia afganistanilaisia ja heidän perheitään, myös maan sisällä siirtymään joutuneita ihmisiä ja pakolaisia, ja tehostaa uudelleensijoittamistoimintaa; vaatii, että ellei ihmisoikeuksien ja erityisesti naisten ja tyttöjen oikeuksien kunnioittamista voida taata, kehitysavun toimittaminen budjettitukena Afganistanin hallinnolle on pidettävä keskeytettynä ja apu on suunnattava uudelleen riippumattomille kehitysjärjestöille ja humanitaarisille järjestöille EU:n ulkoisen toiminnan tavoitteiden mukaisesti;
29. kehottaa komissiota jatkamaan taloudellista tukea ja muita toimia kansalaisjärjestöjen kanssa kansalaisyhteiskunnan ja paikallisyhteisöjen, myös naisten oikeuksia puolustavien järjestöjen, hyväksi sekä rahoittamaan erityisiä avustusohjelmia ja humanitaarisen suojelun ohjelmia afganistanilaisille naisille, väkivallan uhreille tai väkivallan uhasta kärsiville sekä heitä tukeville omaisille;
30. korostaa, että talebanilla on nyt käytössään digitaalisia tunnistusjärjestelmiä ja teknologioita, myös arkaluonteisia henkilötietoja, joita se saattaa käyttää yhteiskunnan kriittisiä ääniä vastaan; katsoo, että näitä järjestelmiä on tarkasteltava perusteellisemmin, jotta kansalaisia voidaan suojella paremmin esimerkiksi tietojen tallentamisen ja valvonnan hajauttamisen avulla; pyytää komissiota tukemaan tätä koskevaa riippumatonta tutkimusta, jotta voidaan varmistaa kehitystä palvelevien parannettujen digitaalisten tunnistusjärjestelmien kehittäminen ja täytäntöönpano;
31. kehottaa jälleen järjestämään tiedonhankintamatkan, jolla on sukupuolinäkökohdat huomioon otettava ja monivuotinen toimeksianto ja resurssit ja jonka tehtävänä on seurata, raportoida säännöllisesti ja kerätä näyttöä ihmisoikeusloukkauksista ja väärinkäytöksistä, joihin kaikki osapuolet ovat syyllistyneet eri puolilla Afganania, sekä myös naisten oikeuksien tilanteesta maassa; vaatii, että osallistujaryhmän sukupuolijakauma on tasapainoinen ja että siihen sisältyy tasa-arvoasiantuntijoita; arvostelee voimakkaasti YK:n ihmisoikeusneuvoston viimeisintä päätöslauselmaa S-31/1 siitä, että siinä ei valtuutettu tällaista mekanismia; odottaa, että jäsenvaltiot varmistavat YK:n ihmisoikeusneuvoston tulevassa 48. sääntömääräisessä kokouksessa sen, että hyväksytään vahva päätöslauselma Afganania käsittelevän tiedonhankintamatkan järjestämiseksi ensisijaisena asiana; kehottaa neuvostoa,

- komissiota ja EUH:ta voimakkaasti puoltamaan tällaisen päätöslauselman hyväksymistä;
32. kehottaa EUH:ta ja jäsenvaltioita varmistamaan, että hyväksytään YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 17. syyskuuta 2021 päättyvän YK:n Afganistanissa toteutettavan operaation (UNAMA) uudistamisesta;
 33. ilmaisee solidaarisuutensa Afganistanin naisille ja tytöille, joiden vapauksia, oikeuksia ja mahdollisuuksia rajoitetaan; korostaa, että kaikkien vaarassa olevien naisten ja tyttöjen olisi voitava lähteä Afganistanista; korostaa afganistanilaisten naisten tekemää valtavaa työtä ihmisoikeuksien, erityisesti naisten oikeuksien puolustamisessa ja edistämisessä maassa, ja tunnustaa heidän keskeisen asemansa muutoksen edistäjinä; korostaa, että afganistanilaisia naisia ja naisten oikeuksia ei voida kaupitella tai välineellistää missään tulevassa prosessissa; korostaa, että on tärkeää kuulla ja pyrkiä voimistamaan afganistanilaisten feministien ja naisten ääntä; kehottaa EUH:ta, komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että Afganistanin ja sen naapurimaiden naisia, tyttöjä ja hlbt-ihmisiä suojellaan ja että heidän oikeuksiaan ja vapauksiaan kunnioitetaan;
 34. kehottaa komissiota laajentamaan koulutusyhteistyötä afganistanilaisten kumppaniyliopistojen kanssa Erasmus+-ohjelman puitteissa, jos yhteistyövaatimukset täyttyvät; kehottaa jäsenvaltioita kannustamaan omia yliopistojaan laajentamaan stipendiohjelmiään Afganistanin nuoriin, erityisesti niihin, jotka ovat vaarassa joutua talebanhallinnon vainon kohteeksi;
 35. kehottaa komissiota käynnistämään pikaisesti GSP-asetuksen 19 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisen tutkimuksen Afganistanilla ”Kaikki paitsi aseet” -järjestelmän (EBA) mukaisesti olevien tullietuuksien keskeyttämiseksi;
 36. on vakavasti huolissaan siitä, että alueella on todennäköisesti sääntelemättä liikkeellä Nato-maista peräisin olevia pienaseita, kevyitä aseita ja ampumatarvikkeita, jotka ovat olleet kateissa ennen Nato-joukkojen vetäytymistä tai jotka ovat jääneet Afganistaniin vetäytymisen jälkeen ja jotka aiheuttavat vakavan turvallisuusriskin Afganistanin väestölle ja naapurimaille;
 37. kehottaa Natoa tekemään julkisen tutkimuksen riittämättömästä koordinoinnista ja neuvonpidosta Naton sisällä ja Afganistanin armeijan kanssa Dohan sopimuksesta ja Naton joukkojen vetäytymisen täytäntöönpanosta;
 38. kehottaa EUH:ta ja komissiota arvioimaan kriittisesti Afganistanista vetäytymis- ja evakuointiprosessia; katsoo, että tällaiseen arviointiin olisi sisällyttävä kriittinen pohdinta vetäytymisen ajoituksesta ja hallinnoinnista, evakuointiprosessista ja eurooppalaisen koordinoinnin puutteesta näissä prosesseissa, vaikka parlamentti oli jo vaatinut viisumeja ja paikallisen henkilöstön kotiuttamista 10. kesäkuuta 2021 antamassaan päätöslauselmassa; odottaa EUH:n ja komission esittävän tämän kriittisen arvioinnin parlamentille tämän vuoden loppuun mennessä;
 39. pitää tärkeänä hyvää hallintotapaa, oikeusvaltiota ja korruption torjuntaa, joiden osalta Afganistanissa ei ole edistytty riittävästi maassa käydyin terrorismin vastaisen sodan yhteydessä; katsoo, että kansakunnan rakentamisen ja EU:n kansainvälisen

ihmisoikeusohjelman onnistumiseksi EU:n on noudatettava yhdenmukaistettua lähestymistapaa ulko-, kehitys-, ihmisoikeus-, turvallisuus-, tasa-arvo- ja kauppapolitiikkaan sekä humanitaariseen politiikkaan uuden sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevan toimintasuunnitelman III tavoitteiden mukaisesti; on vahvasti sitä mieltä, että kykyä toimia ja tehdä päätöksiä EU:n tasolla olisi vahvistettava ulkoisten politiikkojen alalla tällaisen yhdenmukaistetun lähestymistavan edistämiseksi muun muassa tekemällä määränemmistöpäätöksiä ulkoasioista;

40. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, Euroopan ulkosuhdehallinnolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, YK:n ihmisoikeusneuvostolle, YK:n turvallisuusneuvostolle sekä talibanin edustajille.